

ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΤΟΜΟΣ 67 - ΤΕΥΧΟΣ 10
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ – ΓΕΝΙΚΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ 2019

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΠολΔ: ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΤΡΕΒΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ
(Επιστημονική εκδήλωση στο ΕΒΕΑ στις 14.11.2019)

- 2073 Εισαγωγική ομιλία του Προέδρου Ολομέλειας Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος – Προέδρου ΔΣΑ κ. Δ. Βερβεσού
- 2076 Η τακτική διαδικασία και η αναγκαστική εκτέλεση σε κρίση – Προτάσεις (Κ. Καλαβρός)
- 2081 Οι αφετηρίες του νομοθέτη για το άρθρο 237 ΚΠολΔ (Γ. Ορφανίδης)
- 2090 Το άρθρο 237 ΚΠολΔ στην πράξη, ιδιαίτερα του Πρωτοδικείου Αθηνών (Σ. Κ. Τσαντίνης)
- 2096 Προτάσεις αλλαγής του άρθρου 237 ΚΠολΔ (Κ. Θ. Μακρίδου)
- 2103 Προτάσεις προς μεταρρύθμιση του άρθρου 237 § 1 ΚΠολΔ υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 1 ΕΣΔΑ (Π. Σ. Γιαννόπουλος)
- 2110 Η κατάργηση του 938 ΚΠολΔ (Χ. Απαλαγάκη)
- 2114 Η αναστολή της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης μετά την κατάργηση του άρθρου 938 ΚΠολΔ - ιδίως: η αναστολή της διαδικασίας της κατάσχεσης χρηματικών απαιτήσεων στα χέρια τρίτων. (Π. Η. Κολοτούρος)
- 2121 Ζητήματα της αναστολής στην αναγκαστική εκτέλεση (Θ. Θ. Κλουκίνας)
- 2128 Τελικά συμπεράσματα της ημερίδας για την αξιολόγηση του ν. 4335/2015 (Ν. Γ. Νάκης)

ΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 2131 ΑΠ 1478/2018 Κριτική αποτίμηση των προϋποθέσεων ευθύνης ιδιωτικής κλινικής για πράξεις ή παραλείψεις ιατρών (Φ. Δ. Καρατζένης)
- 2137 ΠΠρΠειρ 3340/2019 Οι υπόνοιες μεροληψίας και η μη εμπρόθεσμη όρκηση, ως εύλογη αιτία αντικατάστασης πραγματογνώμονα, διορισθέντος στα πλαίσια υποθέσεως ιατρικού δικαίου (Σ. Τασιριδής)
- 2142 ΑΠ 1/2019 Το πταίσμα ως όρος της αδικοπρακτικής ευθύνης των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρίας στην πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου (Α. Θ. Παρασκευοπούλου)
- 2157 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠ (Ν. Γ. Νάκης)
- 2166 ΑΠ 1519/2019 Ζητήματα εφαρμογής εκ της μεταβατικής διατάξεως του άρθρου 469 νέου ΠΚ (Φ. Γ. Κομινάκη)
- 2173 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠ (Σ. Ο. Χούρσογλου)
- 2178 ΣτΕ 2023/2019 Πόθεν έσχες και οι πρόσφατες νομολογιακές εξελίξεις (Κ. Γ. Τσιροβασίλη)
- 2191 ΔΠρΑθ 12049/2019 Πρόδηλο σφάλμα του δικαστικού λειτουργού επισύρει ευθύνη του δημοσίου προς αποζημίωση του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ (Α. Π. Αργυρός)
- 2204 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣτΕ (Κ. Π. Σαμαρτζής)
- 2220 ΔΕΕ της 19.9.2019 Υπόθεση «Ποινική διαδικασία κατά ΕΡ» (C-467/18) Εφαρμογή ποινικοοικονομικών δικαιωμάτων οδηγών του «Οδικού Χάρτη» σε πρόσωπα τα οποία τελούν επικίνδυνες για την κοινωνία πράξεις σε κατάσταση άνοιας και τίθενται υπό περιορισμό σε ψυχιατρικό κατάστημα (Δ. Αρβανίτης)
- 2230 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΔΕΕ (Γ. Ν. Τζίφα)

ΘΕΜΑ

- 2236 Η φόνευσις μουσουλμάνου υπό μουσουλμάνου δια λόγους διαφοράς θεωρήσεως των περί την θρησκείαν (Κ. Θ. Νικολάου-Πατραγά)

ΒΡΑΒΕΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

σπήσαντος κάποιον σε μία υπηρεσία για τη ζημία, που ο προστήθεις προξένησε σε τρίτον παράνομα κατά την υπηρεσία του. Προϋποτίθεται, δηλαδή, η ανάθεση στον προστηθέντα της διεκπεραίωσης υποθέσεως του προστήσαντα (Σταθόπουλος, εν: Γεωργιάδη / Σταθόπουλου, Αστικός Κώδικς IV [Αθήναι 1982] άρθρο 922 αριθ. 32 επ.). Εάν η ιδιωτική κλινική δεν είχε αναλάβει την παροχή των σχετικών με τα παραγωγικά γεγονότα της ευθύνης υπηρεσιών (και συνεπώς δεν χρησιμοποίησε στο πλαίσιο αυτό τις υπηρεσίες του ιατρού) πώς είναι δυνατόν να ευθύνεται αδικοπρακτικά; (Πρβλ. για το πεδίο και τις προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων 334 και 922 ΑΚ Τσολακίδη, ένθ. ανωτ., 336).

Αφετηρία, συνεπώς, της διερεύνησης της ευθύνης της ιδιωτικής κλινικής για πράξεις ή παραλείψεις ιατρών θα πρέπει να είναι το περιεχόμενο των συμβάσεων παροχής ιατρικών υπηρεσιών, που έχουν συναφθεί. Εάν η ιδιωτική κλινική δεν έχει αναλάβει την παροχή ορισμένων ιατρικών υπηρεσιών έναντι ασθενούς, δεν μπορεί να ευθύνεται έναντι αυτού για πράξεις ή παραλείψεις ιατρών, που αφορούν σε αυτές, ανεξαρτήτως της δικής της σχέσης με κάθε ιατρό. Για την διευκρίνιση του περιεχομένου των εν λόγω συμβάσεων το είδος της σχέσης, που συνδέει τον ιατρό με την ιδιωτική κλινική και δευτερευόντως ο τρόπος χρέωσης των ιατρικών υπηρεσιών (από τον ιατρό ή/και την κλινική) μπορούν, πάντως, να αποτελέσουν, μεταξύ άλλων, δεδομένου του ατύπου των συμβάσεων αυτών, χρήσιμη καθοδήγηση.

Η ποικιλομορφία των σχέσεων, που συνδέουν τους ιατρούς με τις ιδιωτικές κλινικές δεν επιτρέπει στο πλαίσιο του παρόντος την επεξεργασία εξαντλητικής τυπολογίας των περιπτώσεων ευθύνης. Αναμφισβήτητη πρέπει να θεωρηθεί η ευθύνη της ιδιωτικής κλινικής για τις υπηρεσίες, που παρέχονται από εργαστηριακές ειδικότητες, στο βαθμό, που οι εργαστηριακές εξετάσεις λαμβάνουν χώρα στις εγκαταστάσεις της κλινικής, ανεξαρτήτως του είδους της σχέσης της κλινικής με τον ιατρό. Το ίδιο θα πρέπει να γίνει δεκτό για τις υπηρεσίες, που παρέχονται τόσο από έμμισθους όσο και από ιατρούς, που συνδέονται με την κλινική με σχέση ανεξαρτήτων υπηρεσιών σε ασθενείς, που απευθύνονται στην κλινική. Αντιθέτως η ευθύνη της κλινικής θα πρέπει να αποκλεισθεί στις περιπτώσεις υπηρεσιών, που παρέχονται από ιατρούς, οι οποίοι συνήθως διατηρούν και προσωπικά ιατρεία, σε ασθενείς τους στους χώρους της κλινικής προβαίνοντας μάλιστα οι ίδιοι σε χρέωση των υπηρεσιών τους προς αυτούς, χωρίς να έχει σημασία εάν ενίοτε διαθέτουν «οργανική» θέση στην ιδιωτική κλινική ως διευθυντές Κλινικής (Τμήματος). Διαφορετική μπορεί να είναι η θεώρηση σε περιπτώσεις υπηρεσιών, που παρέχονται

από χειρουργικές ειδικότητες ιατρών οι οποίοι διατηρούν «οργανική» θέση σε κλινική (με την ανωτέρω έννοια). Για την κατάφαση της ευθύνης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη η φύση της συνεργασίας, η ενδεχόμενη αποκλειστικότητα αυτής, ο τρόπος χρέωσης των υπηρεσιών από την κλινική ή/και τον ιατρό προκειμένου να εκτιμηθεί εάν ο ασθενής αποβλέπει ταυτόχρονα στον ιατρό και την κλινική. Αντιθέτως στην περίπτωση ελευθέρων, εξωτερικών συνεργατών, στους οποίους η κλινική παραχωρεί κατά περίπτωση την υλικοτεχνική υποδομή και το λοιπό ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό για να πραγματοποιήσουν μία χειρουργική επέμβαση η κατάφαση της ευθύνης της κλινικής για πράξεις ή παραλείψεις ιατρών δεν είναι κατά κανόνα ορθή, καθώς μάλιστα τόσο το προεγχειρητικό (διάγνωση) όσο και το μετεγχειρητικό στάδιο (παρακολούθηση) λαμβάνουν χώρα στα προσωπικά ιατρεία των συνεργατών. Ανάλογα πρέπει να γίνουν δεκτά και στην περίπτωση των γυναικολόγων συνεργατών ιατρών, οι οποίοι πραγματοποιούν με τη συνδρομή μαιών της επιλογής τους τοκετούς σε εγκαταστάσεις συνεργαζομένων μαιευτηρίων, με τα οποία μάλιστα συχνά δεν συνεργάζονται κατ' αποκλειστικότητα.

Οι μορφές συνεργασίας μεταξύ ιδιωτικών κλινικών και ιατρών εκτός από ποικίλλες είναι, πάντως, σε πολλές περιπτώσεις υβριδικές. Η αμφισβήτηση των παραδοχών, που έχουν υιοθετηθεί αδιακρίτως από τη νομολογία μέχρι σήμερα θα επιτρέψει την ανάδειξη περισσότερων κριτηρίων, που στη βάση των ανειλημμένων από τις ιδιωτικές κλινικές και τους ιατρούς δικαιοπρακτικών δεσμεύσεων θα επιτρέψουν την επεξεργασία λεπτομερέστερων κατευθυντηρίων γραμμών.

ΦΩΤΙΟΣ Δ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗΣ
Δ.Ν. - Δικηγόρος

II. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιώς Αριθ. 3340/2019

Δικαστής: Γ. Ξυνόπουλος, Πρόεδρος Πρωτοδικών
Εισηγήτρια: Κ. Παλιεράκη, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: Β. Κατσογιάννη, Ν. Ρούλια, Α. Ρουμेलιώτης, Δ. Ρούμπη

Δίκη επί ιατρικού σφάλματος. Εύλογη αιτία για την αντικατάσταση διορισθέντος πραγματογνώμονα. Πιθανολογείται τέτοια λόγω της μη όρκισης αυτού εντός της ταχθείσας από το δικαστήριο προθεσμίας, καθώς και λόγω υπονοιών

μεροληψίας στο πρόσωπό του. Υφίστανται τέτοιες υπόνοιες αν ο πραγματογνώμονας εργάζεται σε νοσοκομείο, που ανήκει στον ίδιο όμιλο εταιρειών με το εναγόμενο νοσοκομείο, διότι η διοίκηση τους είναι εν τοις πράγμασι ενιαία (Άρθρο 370 § 3 ΚΠολΔ).

Η ερημοδικία οποιουδήποτε διαδικού στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δεν συνεπάγεται βλαβερές δικονομικές συνέπειες γι' αυτόν, δεδομένου ότι στη διαδικασία αυτή ισχύει το ανακριτικό σύστημα και συνεπώς σε περίπτωση ερημοδικίας διαδικού αυτός δικάζεται σαν να ήταν παρών. Το δικαστήριο όμως προβαίνει πάντα σε αυτεπάγγελτη έρευνα κατ' άρθρο 110 § 2 του ΚΠολΔ για τη νομιμότητα και το εμπρόθεσμο της κλήτευσης του απόντος διαδικού, σε περίπτωση δε, που η κλήτευση δεν έγινε καθόλου ή έγινε εκπρόθεσμα ή κατά τρόπο μη νόμιμο κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση της υπόθεσης (Βασ. Βαθρακοκοίλης Ερμ ΚΠολΔ εκδ. 1996 τόμος Δ σ. 86, Π. Τζιφρας, Ασφαλ. Μέτρα εκδ. 1985 σ. 26). Περαιτέρω, κατ' άρθρο 94 ΚΠολΔ (όπως ισχύει από 1.1.2016 μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 1 άρθρο πρώτο § 2 ν. 4335/2015) η παράσταση με δικηγόρο (και) στις δίκες ασφαλιστικών μέτρων είναι υποχρεωτική και δεν επιτρέπεται πλέον η παράσταση του διαδικού αυτοπροσώπως. Η μη πρόσληψη δικηγόρου, όπου είναι υποχρεωτική, έχει ως συνέπεια ότι ο διάδικος θεωρείται (δικονομικά) απών (ΑΠ 173/1990, ΕΛΛΔνη 1991. 971, ΕφΠατ 48/2008 ΑχΝομ 2009. 284). Τούτο ενισχύεται από την παραβολή του κειμένου του ως άνω άρθρου πριν και μετά την τροποποίησή του (κατά τα ανωτέρω), όπου πλέον (με τη νέα ρύθμιση) αφαιρέθηκε το στοιχείο β της § 2, που ρητά καθιέρωνε την κατ' εξαίρεση παράσταση του δικηγόρου στις δίκες των ασφαλιστικών μέτρων και παρέχει πλέον τη δυνατότητα αυτοπροσώπως παράστασης του διαδικού μόνο στα ειρηνοδικεία στις μικροδιαφορές και για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος. Η τελευταία εξαίρεση-έννοια (αποτροπή επικείμενου κινδύνου), που υπήρχε και στην παλαιά διατύπωση του ως άνω άρθρου, δεν ταυτίζεται με την αντίστοιχη έννοια (της αποτροπής) του επικείμενου κινδύνου ως προϋπόθεση του παραδεκτού της αίτησης των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 682 § 1 ΚΠολΔ), αλλά ερμηνεύεται στενά και σημαίνει ότι η μη άμεση ανεύρεση δικηγόρου (αναγκαίου παραστάτη στις πολιτικές δίκες λόγω

της νομικής του παιδείας, που σε περίπτωση απουρίας διορίζεται από το κράτος με την ταχεία διαδικασία του ν. 3226/2004 - δωρεάν νομική βοήθεια) και η αναβολή της επιχείρησης της συγκεκριμένης διαδικαστικής πράξης (σε όλες τις διαδικασίες και όχι μόνο σε αυτή των ασφαλιστικών μέτρων) θα έθετε σε κίνδυνο (λ.χ. παραγραφής) τα συμφέροντα του διαδικού (Νίκας σε Ερμηνεία ΚΠολΔ των Κεραμέα-Κονδύλη-Νικά, υπό το άρθρο 94 § 8, ΑΠ 173/1990, ό.π.), πράγμα, που δεν ισχύει (κατ' αρχήν) σε συζήτηση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, που έχει προσδιοριστεί καιρό πριν (από τη συζήτηση) και έχει επιδοθεί στον αντίδικο.

Στην προκειμένη περίπτωση από την υπ' αριθ. ... έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Αθηνών Ν.Α.**, προκύπτει ότι ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο της υπό κρίση αίτησης για τη δικάσιμο, που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα στον έκτο των καθών. Ο τελευταίος, εμφανίστηκε στο ακροατήριο αυτοπροσώπως και δεν εκπροσωπήθηκε από πληρεξούσιο δικηγόρο, επομένως πρέπει να θεωρηθεί δικονομικά απών και η υπόθεση να συζητηθεί σαν να ήταν αυτός παρών (άρθρα 696 § 1 και 699 ΚΠολΔ), πλην όμως αυτός δεν νομιμοποιείται ως διάδικος στην παρούσα δίκη, καθώς δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των προσώπων, που ορίζονται στην διάταξη του άρθρου 370 ΚΠολΔ και συνεπώς η αίτηση είναι απορριπτέα ως προς αυτόν ως μη νόμιμη. Περαιτέρω, από κανένα στοιχείο του φακέλλου, δεν προκύπτει ότι ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο της αίτησης επιδόθηκε στον δεύτερο των καθών για τη δικάσιμο, που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας και κατά συνέπεια η συζήτηση της κρινόμενης αίτησης πρέπει ως προς αυτόν να κηρυχθεί απαράδεκτη.

Κατά την § 3 του άρθρου 370 ΚΠολΔ παρέχεται δυνατότητα αντικατάστασης των πραγματογνωμόνων για εύλογη αιτία, μετά από αίτηση διαδικού ή αυτεπάγγελτως κατ' τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Με την αντικατάσταση γίνεται συγχρόνως και διορισμός άλλου ή άλλων για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης. Ο διορισμός μπορεί να γίνεται κατ' αρχήν από τον κατάλογο των πραγματογνωμόνων, με την επιλογή προσώπου, που έχει την ίδια ή άλλη ειδικότητα από τον αντικατασταθέντα, εφόσον στην τελευταία περίπτωση, η επιλογή της ειδικότητας δεν ήταν η απαιτούμενη για τη διάγνωση της διαφο-

ράς. Το Δικαστήριο μπορεί να διορίσει πραγματογνώμονες και εκτός καταλόγου, αν δεν υπάρχει τέτοιος κατάλογος, αν δεν αναφέρονται σ' αυτόν πρόσωπα με την απαιτούμενη ειδικότητα ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικώς κρίση του (ΑΠ 1508/1995). Δεν αποκλείεται ο διορισμός προσώπου και εκτός του καταλόγου αν σ' αυτόν δεν περιλαμβάνονται πρόσωπα της ειδικότητας, που απαιτείται στη συγκεκριμένη υπόθεση ή και αν ακόμη περιλαμβάνονται εφόσον κρίνεται άλλο πρόσωπο της ίδιας ειδικότητας καταλληλότερο, ή προσώπου, που κατοικεί ή διαμένει στην περιφέρεια άλλου δικαστηρίου ή στην αλλοδαπή, οπότε πρέπει να διορισθεί και εντεταλμένος δικαστής, στον οποίον δεν αποκλείεται να ανατεθεί η επιλογή και ο διορισμός των πραγματογνώμων αυτών (ΕφΑθ 1646/1992 ΝΟΜΟΣ, Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ άρθρο 370 σημ. 6, άρθρο 372 σημ. 1, Κεραμεύς-Κονδύλης-Νίκας, άρθρο 372 σημ. 1).

Στην προκειμένη περίπτωση, η αιτούσα, με την υπό κρίση αίτησή της, ζητεί να αντικατασταθεί ο Π.**, που διορίσθηκε πραγματογνώμονας με την υπ' αριθ. .../2018 μη οριστική απόφαση αυτού του Δικαστηρίου, για τους λόγους, που αναφέρει σε αυτήν (αίτηση), με άλλο πρόσωπο από τον κατάλογο πραγματογνώμων του Πρωτοδικείου της ίδιας ή άλλης ειδικότητας, επειδή αυτή δεν ήταν η απαιτούμενη για τη διάγνωση της διαφοράς και επικουρικά να διορισθεί πρόσωπο εκτός καταλόγου, που κατοικεί ή διαμένει στην περιφέρεια άλλου Δικαστηρίου ή στην αλλοδαπή. Τέλος, ζητεί να καταδικασθούν οι καθών στην δικαστική της δαπάνη και επικουρικά να συμψηφισθούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων. Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα, η υπό κρίση αίτηση αρμοδίως καθ' ύλη και κατά τόπο φέρεται, για να δικαστεί από το Δικαστήριο αυτό, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στη διάταξη 370 § 3 ΚΠολΔ, πλην του αιτήματος να καταδικασθούν οι καθών στα δικαστικά έξοδα και του επικουρικού να συμψηφισθούν αυτά μεταξύ των διαδίκων, τα οποία είναι μη νόμιμα, καθώς: α) οι καθών δεν είναι δυνατό να θεωρηθούν υπαίτιοι για τη δίκη αντικατάστασης του πραγματογνώμονα, ώστε να καταδικασθούν στα δικαστικά έξοδα (ΕφΛαμ 2/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ) και β) ο συμψηφισμός των δικαστικών εξόδων προβλέπεται περιοριστικά μόνο

στις περιπτώσεις του άρθρου 179 ΚΠολΔ. Πρέπει συνεπώς η αίτηση κατά το μέρος, που κρίθηκε νόμιμη να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

Από όλα τα έγγραφα, που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι πιθανολογήθηκαν τα εξής: Δυνάμει της υπ' αριθ. .../2018 απόφασης αυτού του Δικαστηρίου, συνεκδικάσθηκαν αντιμωλία των διαδίκων: α) η από 14.11.2018 και με αριθμό εκθέσεως κατάθεσης .../2017 αγωγή, β) η από 27.11.2017 και με αριθμό κατάθεσης .../2018 ανακοίνωση δικής-προσεπίκληση μετά της ενωμένης σε αυτήν παρεμπιπτούσας αγωγής και γ) η από 09.01.2018 και με αριθμό κατάθεσης .../2018 ανακοίνωση δικής-προσεπίκληση. Επιπρόσθετα, με την ως άνω απόφαση θεωρήθηκε ως μη ασκηθείσα η αγωγή ως προς τον δεύτερο εναγόμενο και κηρύχθηκε κατηρημένη η δίκη ως προς αυτόν. Περαιτέρω διατάχθηκε η επανάληψη της συζήτησης της αγωγής, προκειμένου να διενεργηθεί πραγματογνωμοσύνη, με επιμέλεια του επιμελεστέρα των διαδίκων από τον προς τούτο οριζόμενο πραγματογνώμονα και ήδη έκτο των καθών Π.**, ιατρό χειρουργό. Η ανωτέρω πραγματογνωμοσύνη κρίθηκε απαραίτητη προκειμένου να διαπιστωθούν ειδικότερα: α) ποια, με βάση τα κλινικά συμπτώματα, που εμφάνιζε η ενάγουσα, και τα αντικειμενικά ευρήματα των εργαστηριακών ελέγχων (ακτινογραφία κοιλίας, αξονική τομογραφία, αιματολογικές εξετάσεις, υπερηχογραφικό έλεγχο ουροδόχου κύστης, παρακέντηση και εξέταση ασκτικού υγρού, καρδιολογική εκτίμηση, ηλεκτροκαρδιογράφημα και ακτινογραφία θώρακος), στους οποίους υποβλήθηκε η ενάγουσα, θα έπρεπε να είναι η διαγνωστική μέθοδος, που θα έπρεπε να ακολουθηθεί, αν αυτή ακολουθήθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση και αν ήταν δυνατόν να διαγνωσθεί και τότε ο πλήρης αποφρακτικός ελεός του λεπτού εντέρου, συνεπεία συστροφής του, β) αν με βάση τα κλινικά συμπτώματα και τα αντικειμενικά ευρήματα των εργαστηριακών ελέγχων, εκτιμήθηκε εσφαλμένα η κλινική εικόνα της ενάγουσας, αν θα έπρεπε να τοποθετηθεί ρινογαστρικός σωλήνας, αν έγινε εσφαλμένη διάγνωση της από ... αξονικής τομογραφίας, αν θα έπρεπε να επαναληφθεί η ακτινογραφία κοιλίας μετά τη λήψη γαστροφίνης, αν έγινε εσφαλμένη εκτίμηση των αποτελεσμάτων εξέτασης του ασκτικού υγρού, αν αξιολογήθηκε ή όχι το υπερηχο-

γράφημα ουροδόχου κύστης, αν έγινε λανθασμένη αξιολόγηση των αιματολογικών εξετάσεων, αν έπρεπε να γίνει λήψη αερίων αίματος και να ελεγχθούν οι δείκτες ιστικής νέκρωσης (CPK, LDH), αν αξιολογήθηκε ή όχι η επιδείνωση της κλινικής κατάστασης της ενάγουσας, γ) ποιά ανάλογα με την απάντηση, που θα δοθεί και ανωτέρω θα ήταν η ορθή προς το συμφέρον της ενάγουσας και ιατρικώς ενδεδειγμένη για τις περιστάσεις θεραπευτική μέθοδος και δη αν θα έπρεπε να προβεί άμεσα σε εντερική απόφραξη, με άμεση χειρουργική αντιμετώπιση αυτής, με ορθή προεγχειρητική αντιμετώπιση για να αποφευχθεί ισχαιμία και νέκρωση του λεπτού εντέρου και αν η προκρινόμενη ως ορθή θεραπευτική μέθοδος ακολουθήθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση, δ) αν σε περίπτωση, που με βάση τα κλινικά συμπτώματα και τα αντικειμενικά ευρήματα των εργαστηριακών ελέγχων ήταν δυνατόν να διαγνωσθεί νωρίτερα ο πλήρης αποφρακτικός ειλεός του λεπτού εντέρου, είχε ακολουθηθεί η προκρινόμενη κατά τα ανωτέρω ορθή θεραπευτική αντιμετώπιση, θα είχε αποφευχθεί η ισχαιμία και η νέκρωση του λεπτού εντέρου, ε) αν τελικώς η διενεργηθείσα από τον πρώτο εναγόμενο χειρουργική επέμβαση εκτομής του νεκρωθέντος λεπτού εντέρου, της ειλεοτυφλικής βαλβίδος, του τυφλού και μέχρι τη μεσότητα του ανιόντος κόλου και χολοκυστεκτομής, ήταν απαραίτητη λόγω της μη βιωσιμότητας αυτών. Περαιτέρω, πιθανολογήθηκε ότι ο διορισθείς πραγματογνώμονας, Π.**, είναι επιμελητής της Α' Κλινικής του νοσοκομείου «Χ.**» το οποίο βρίσκεται στο ** Αττικής. Δεν πιθανολογείται όμως ο ισχυρισμός της αιτούσας ότι κατά το επίδικο χρονικό διάστημα αυτός εργαζόταν ως επιμελητής της Α' Κλινικής στο νοσοκομείο «Ψ.**» το οποίο βρίσκεται στο ... Αττικής, και ανήκει στην τρίτη των καθών, καθώς και ότι είχε εργασιακή σχέση με τον πρώτο των καθών ή ότι ο τελευταίος ήταν υφιστάμενός του. Δεν πιθανολογήθηκε, επίσης, ότι ο διορισθείς πραγματογνώμονας και ο πρώτος των καθών έχουν αναπτύξει οποιοδήποτε φιλικές σχέσεις. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι τα ανωτέρω αναφερόμενα νοσοκομεία ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιρειών και πιθανολογείται ότι η διοίκησή τους είναι εν τοις πράγμασι ενιαία, με αποτέλεσμα να υφίστανται υπόνοιες μεροληψίας, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ανωτέρω πραγματογνώμονα. Περαιτέρω, από την υπ' αριθ. .../2019 έκθε-

ση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Αθηνών Ν.Α.**, η ανωτέρω υπ' αριθ. .../2018 απόφαση του αυτού Δικαστηρίου, επιδόθηκε από την αιτούσα νομίμως στον έκτο των καθών προκειμένου αυτός να προσέλθει για να δώσει τον νόμιμο όρκο εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την προς αυτόν κοινοποίηση της απόφασης. Ο τελευταίος, όμως, δεν προσήλθε να ορκιστεί κατά την ανωτέρω ταχθείσα προθεσμία. Η κατ' αυτόν τον τρόπο πιθανολογούμενη μη αποδοχή εκ μέρους του του διορισμού του, έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτη η διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, που διατάχθηκε με την ανωτέρω απόφαση αυτού του Δικαστηρίου. Τα ανωτέρω πιθανολογούμενα, συνιστούν κατά την κρίση του Δικαστηρίου τούτου εύλογη αιτία αντικατάστασης του διορισθέντος πραγματογνώμονα. Περαιτέρω, πιθανολογήθηκε ότι λόγω της φύσεως των θεμάτων της πραγματογνωμοσύνης, όπως αυτά αναφέρονται ανωτέρω, η ειδικότητα του ιατρού χειρουργού, είναι η ενδεδειγμένη για τη διενέργεια αυτής, καθώς το συγκεκριμένο περιστατικό αποτελεί περιστατικό γενικής χειρουργικής και η επιλογή της ειδικότητας αυτής είναι η απαιτούμενη για τη διάγνωση της διαφοράς. Πρέπει δε να διορισθεί σε αντικατάσταση του ανωτέρω πραγματογνώμονα, πρόσωπο από τον κατάλογο, που τηρείται στο Πρωτοδικείο, καθώς σε αυτόν περιλαμβάνονται πρόσωπα της ειδικότητας αυτής, ενώ το Δικαστήριο επιπρόσθετα κρίνει ότι κατάλληλο για τη διάγνωση της διαφοράς είναι πρόσωπο, που κατοικεί ή διαμένει στην περιφέρειά του. Επομένως, υφιστάμενης εύλογης αιτίας για την αντικατάσταση, πρέπει η κρινόμενη αίτηση να γίνει δεκτή κατ' ουσίαν, να αντικατασταθεί δε, ο διορισθείς ως άνω πραγματογνώμονας, από άλλον ιατρό χειρουργό, που περιέχεται στον κατάλογο των πραγματογνώμωνων, που τηρείται στο Πρωτοδικείο αυτό, κατά τα οριζόμενα στο διατακτικό.

Για τους λόγους αυτούς

Κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση ως προς τον δεύτερο των καθ' ών.

Δικάζει ερήμην του έκτου των καθ' ών και αντιμωλία των λοιπών διαδίκων.

Απορρίπτει την αίτηση ως προς τον έκτο των καθών.

Δέχεται κατά τα λοιπά την αίτηση.

Διατάσσει την αντικατάσταση του πραγματογνώμονος ...

Διορίζει πραγματογνώμονα, σε αντικατάσταση του ανωτέρω, τον Λ.** με ειδικότητα στη χειρουργική, ..., που περιέχεται στον κατάλογο πραγματογνώμωνων, που τηρείται στη Γραμματεία του παρόντος Δικαστηρίου, ο οποίος πρέπει να διεξάγει την πραγματογνωμοσύνη, που διατάχθηκε με την υπ' αριθ. .../2018 μη οριστική απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, σύμφωνα με τις διατάξεις της, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, με αφητηρία των ενεργειών του την επίδοση της παρούσας απόφασης.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Οι υπόνοιες μεροληψίας και η μη εμπρόθεσμη όρκιση, ως εύλογη αιτία αντικατάστασης πραγματογνώμονα, διορισθέντος στα πλαίσια υποθέσεως ιατρικού δικαίου

Η δημοσιευθείσα απόφαση ασχολήθηκε με το ζήτημα της αντικατάστασης πραγματογνώμονα, που διορίστηκε με μη οριστική απόφαση Δικαστηρίου, προκειμένου να εισφέρει επιστημονικά σε εκκρεμή υπόθεση ιατρικού δικαίου. Το ενδιαφέρον εστιάζεται κυρίως στη συλλογιστική πορεία του Δικαστηρίου, το οποίο κατέληξε στην αποδοχή της αίτησης, κρίνοντας ότι συνέτρεξε η έννοια της εύλογης αιτίας για την αντικατάσταση του διορισθέντος.

Ναι μεν σύμφωνα με το άρθρ. 368 § 1 ΚΠολΔ, το Δικαστήριο μπορεί να διορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνει ότι πρόκειται για ζητήματα, που απαιτούν ειδικές γνώσεις επιστήμης για να γίνουν αντιληπτά, πλην όμως βάσει της διάταξης του άρθρ. 370 § 2 ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρ. 14 § 1 του ν. 2915/2001 και του άρθρ. 37 § 2 του ν. 3994/2011 και αντικαταστάθηκε εκ νέου από το άρθρ. 1 άρθρ. δεύτερο § 2 του ν. 4335/2015, εφόσον υπάρχει εύλογη αιτία, ο διορισθείς από το Δικαστήριο πραγματογνώμονας δύναται να αντικατασταθεί (και) μετά από αίτηση των διαδίκων¹, η οποία απευθύνεται ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου, το οποίο επιλαμβάνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρ. 686 ΚΠολΔ επ.). Κατά δε το άρθρ. 690 § 1 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρ. 1 άρθρ. πέμπτο § 2 του ν. 4335/2015, είναι υποχρεωτική η προσπάθεια και αρκεί η πιθανολόγηση των ισχυρισμών². Με την αντικατάσταση γίνεται συγχρόνως και διορισμός άλλου πραγματογνώμονα για τη διενέργεια της

πραγματογνωμοσύνης³.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 370 § 2 του ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, για την αντικατάσταση πραγματογνώμονα απαιτείται εύλογη αιτία, η οποία υφίσταται όταν στο πρόσωπο του πραγματογνώμονα συντρέχουν ορισμένα πραγματικά περιστατικά, τα οποία δικαιολογούν την αντικατάστασή του. Η ένταξη των περιστατικών στην έννοια της εύλογης αιτίας αποκείται στην κρίση του Δικαστηρίου, το οποίο ερευνά τα συγκεκριμένα δεδομένα, που τίθενται ενώπιόν του. Τέτοια γεγονότα μπορεί να είναι ενδεικτικά, προβλήματα υγείας, έλλειψη ειδικής πιστοποίησης (έτσι ιδίως ΠΠρΑθ 160/2018, αδημ.), φόρτος εργασίας⁴, η έλλειψη ειδικών γνώσεων, η ύπαρξη φιλικών σχέσεων μεταξύ του διορισθέντος πραγματογνώμονα και διαδίκου της κύριας υποθέσεως⁵, η ύπαρξη τωρινής ή παλαιότερης επαγγελματικής σύνδεσης του διορισθέντος πραγματογνώμονα με έναν εκ των διαδίκων⁶ κ.λπ. Σύμφωνα με

3. Ο διορισμός μπορεί να γίνεται καταρχήν από τον κατάλογο των πραγματογνώμωνων, που τηρείται στο κατά τόπον αρμόδιο Πρωτοδικείο, με την επιλογή προσώπου, που έχει την ίδια ή άλλη ειδικότητα από τον αντικατασταθέντα, εφόσον στην τελευταία περίπτωση, η επιλογή της ειδικότητας δεν ήταν η απαιτούμενη για τη διάγνωση της διαφοράς. Το Δικαστήριο μπορεί να διορίσει πραγματογνώμονα και εκτός καταλόγου, αν δεν υπάρχει τέτοιος κατάλογος (ΑΠ 1508/1995). Δεν αποκλείεται ο διορισμός προσώπου και εκτός του καταλόγου, αν σ' αυτόν δεν περιλαμβάνονται πρόσωπα της ειδικότητας, που απαιτείται στη συγκεκριμένη υπόθεση ή και αν ακόμη περιλαμβάνονται, εφόσον κρίνεται άλλο πρόσωπο της ίδιας ειδικότητας καταλληλότερο, ή προσώπου, που κατοικεί ή διαμένει στην περιφέρεια άλλου Δικαστηρίου ή στην αλlochadπή, οπότε πρέπει να διορισθεί και εντεταλμένος Δικαστής, στον οποίον δεν αποκλείεται να αναστεθεί η επιλογή και ο διορισμός των πραγματογνώμωνων αυτών. ΜΠρΑθ 4577/2018, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 1646/1992, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

4. ΜΠρθ 44346/2006, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1080/1988, ΕΛΛΔνη 1990. 68, ΕφΠειρ 752/1994, ΕΛΛΔνη 1995. 706, ΕιρΛαμ 446/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

5. ΕφΠατ 967/2003, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

6. ΜΠρκω 284/2016, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΠειρ 679/2014, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, σύμφωνα με την οποία διατάχθηκε η αντικατάσταση του αρχικά διορισθέντος νευρολόγου, καθώς είχε χειρουργήσει την τραυματισθείσα για την οποία ζητείται η πραγματογνωμοσύνη και ο ορισθείς μεταγενέστερα είχε επίσης εκφράσει την γνώμη του για την κατάσταση της υγείας της, με αποτέλεσμα να διαταχθεί εκ νέου αντικατάσταση, για να μην υπάρξουν υπόνοιες ως προς την αμεροληψία τους. ΠΠρΑθ 640/2011, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, σύμφωνα με την οποία κατά τη διάταξη του άρθρ. 376 του ΚΠολΔ οι πραγματογνώμονες μπορούν να ζητήσουν οι ίδιοι να εξαιρεθούν ή να εξαιρεθούν από διάδικο (και) όταν συντρέχει κάποιος από τους λόγους του άρθρ. 52 § 1 περ. α', β', γ' και στ' ΚΠολΔ ή συντρέχει σπουδαίος λόγος, ΠΠρθ 29513/2005, με παρατηρήσεις Μπαλογιάννη, Δ 2006. 77, κατά την οποία διατάχθηκε η αντικατάσταση

1. Άρθρ. 377 § 1 ΚΠολΔ.

2. ΑΠ 1352/2006, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1003/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

την πάγια νομολογία⁷, η ύπαρξη εργασιακής εξάρτησης του διορισθέντος πραγματογνώμονα με διάδικο της κύριας υποθέσεως αποτελεί λόγο αντικατάστασης, καθότι δημιουργούνται υπόνοιες μεροληψίας υπέρ του εν λόγω διαδίκου. Προσέτι, είναι πρόδηλο ότι θεμελιώνεται λόγος αντικατάστασης πραγματογνώμονα σε περιπτώσεις, που υπάρχει φιλική σχέση μεταξύ πραγματογνώμονα και διαδίκου της σχετικής αγωγής (στην οποία καλείται ο διορισθείς να συνεισφέρει δια των ειδικών του γνώσεων)⁸, καθότι προκαλείται στο μέσο συνετό άνθρωπο η εύλογη και δικαιολογημένη εντύπωση ύπαρξης υπονοιών μεροληψίας, η οποία εγκαθιδρύει σπουδαίο λόγο για αντικατάσταση του εν λόγω πραγματογνώμονα⁹. Μάλιστα, σε παρεμφερείς διατάξεις των ευρωπαϊκών χωρών γίνεται δεκτό ότι, είναι αρκετή για την εξαίρεση πραγματογνώμονα ακόμα και μια υποκειμενικά δικαιολογημένη δυσπιστία του διαδίκου για την αμεροληψία του¹⁰.

Ναι μεν η δημοσιευθείσα δια του παρόντος απόφαση απέρριψε, καθότι δεν πιθανολογήθηκαν, τους ισχυρισμούς της αιτούσας, πως ο διορισθείς πραγματογνώμονας κατά το επίδικο χρονικό διάστημα: α) είχε αναπτύξει φιλικές σχέσεις με τον πρώτο των καθ' ων και β) εργαζόταν ως επιμελητής της Α' Χειρουργικής Κλινικής στο συγκεκριμένο νοσοκομείο, που συνέβησαν τα ιστορούμενα στην εκκρεμή αγωγή πραγματικά περιστατικά, αλλά, με δεδομένο ότι, ο εν λόγω πραγματογνώμονας εργάζεται σε νοσοκομείο, που ανήκει στον ίδιο όμιλο εταιρειών, που υπάγεται και το νοσοκομείο, που έλαβαν χώρα τα αναφερόμενα γεγονότα, πιθανολογήθηκε ότι, η διοίκηση των εν λόγω νοσοκομείων είναι εν τοις πράγματι ενιαία, με κοινή πηγή ελέγχου και διοικητική, οργανωτική, νομική, οικονομική, και επιχειρηματική σύνδεση και με στενή συγκεντρωτική δομή, που τελεί υπό την γενική εποπτεία και εξουσιαστική διάθεση του εν λόγω ομίλου¹¹ και ως εκ τούτου είναι εύλογο να υπάρχουν υπόνοιες μεροληψίας σε βάρος του εν λόγω

ορισθέντος πραγματογνώμονα για το λόγο ότι τελούσε σε σχέση εξαρτήσεως προς έναν εκ των διαδίκων, καθώς απασχολήθηκε σχετικώς κατά το παρελθόν, το γεγονός αυτό κρίθηκε ότι αποτελεί σπουδαίο λόγο για την εξαίρεση του διορισθέντος πραγματογνώμονα, αφού δημιουργεί υποκειμενικά μια δικαιολογημένη δυσπιστία της αιτούσας για την αμεροληψία του και δεν εναρμονίζεται με το δικαίωμα αυτής για δίκαιη δίκη, όπως τούτο θεσπίζεται από τη διάταξη του άρθρ. 6 § 1 της ΕΣΔΑ.

7. ΜΠρΚω 284/2016, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΠειρ 679/2014, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠΠρΘ 29513/2005, με παρατηρήσεις Μπαλογιάννη, Δ 2006. 77.

8. ΕφΠατ 967/2003, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

9. ΠΠρΑθ 640/2011, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

10. ΕφΑθ 164/1986, Δ 1986. 231.

11. ΑΠ 10/2018, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

πραγματογνώμονα.

Προσέτι, το Δικαστήριο για να εδραιώσει ισχυρότερα την κρίση του περί αντικατάστασης του εν λόγω πραγματογνώμονα δέχτηκε τον ισχυρισμό της αιτούσας πως, η μη οριστική απόφαση, δια της οποίας διορίστηκε ο εν λόγω πραγματογνώμονας, του επιδόθηκε νομίμως, αλλά αυτός δεν προσήλθε εντός της ορισθείσας προθεσμίας για να δώσει τον απαιτούμενο όρκο, γεγονός, που υποδηλώνει σιωπηρή άρνηση διορισμού, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η διενέργεια της απαιτούμενης πραγματογνωμοσύνης, η οποία θα εισφέρει στην πρόοδο της κύριας υποθέσεως. Έτσι, κρίθηκε ότι τα ανωτέρω δύο στοιχεία, ήτοι η ύπαρξη υπονοιών μεροληψίας και η μη εμπρόθεσμη όρκιση στοιχειοθετούν πλήρως την έννοια της εύλογης αιτίας, με συνέπεια να διαταχθεί η αντικατάσταση του εν λόγω πραγματογνώμονα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΧΙΡΙΔΗΣ

Δικηγόρος, ΜΔ Πάντειου Πανεπιστημίου

III. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Αρειος Πάγος (Α2' Τμήμα)
Αριθ. 1/2019

Προεδρεύων: **Ι. Τσαλαγανίδης**, Αρεοπαγίτης
Εισηγήτρια: **Α. Θούα**, Αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: **Π. Αλεξανδρής**, **Β. Χαράλάμπης**

Διάθεση ασφαλιστικού προγράμματος με παραπλανητικό περιεχόμενο από ασφαλιστική εταιρία, της οποίας εν συνεχεία η άδεια σύστασης και λειτουργίας ανακλήθηκε οριστικώς. Προϋποθέσεις εις ολόκληρον αδικοπρακτικής ευθύνης της ασφαλιστικής εταιρείας και των μελών του ΔΣ. Επί ανωνύμων εταιρειών ενιαίο συλλογικό όργανο διοικήσεως και εκπροσώπησης είναι το διοικητικό συμβούλιο. Η διάκριση των μελών του ΔΣ μίας ανώνυμης εταιρείας σε εκτελεστικά και μη συδόλως επιδρά στην αδικοπρακτική ευθύνη τους. Δεν απαιτείται εξειδίκευση των επιμέρους αρμοδιοτήτων και της προσωπικής στάσης κάθε μέλους της διοικήσεως για την κατ' αρχήν θεμελίωση της προσωπικής αδικοπρακτικής του ευθύνης, αλλά δύναται το μέλος της διοικήσεως να επικαλεσθεί με ένσταση (την οποία και βαρύνεται να αποδείξει) ότι για ειδικούς λόγους δεν είναι προσωπικώς υπαίτιο για την διάπραξη του αδικήματος και την εντεύθεν ζημία. Απορρίπτει αναίρεση κατά της 2630/2017 από-